

la

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Dreccera

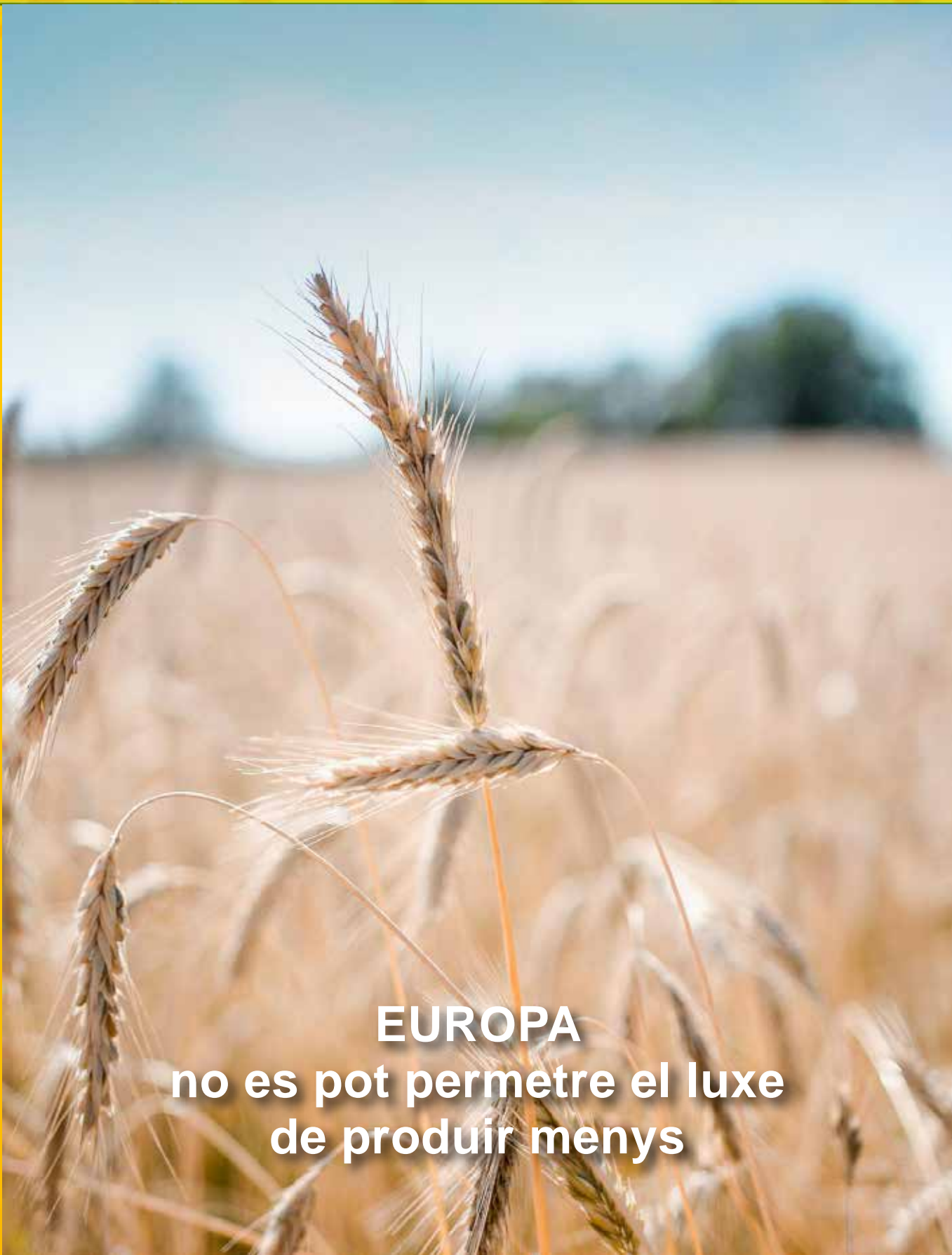
núm. 193

Maig-Juny 2022

Revista de la Patronal Agrària de Catalunya fundada el 1851

5€

www.institutagricola.org

EUROPA
no es pot permetre el luxe
de produir menys

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Associació d'Empresaris Agraris
Fundat l'any 1851

Empresaris

4 GEOPOLÍTICA AGRÀRIA

Augmenta l'alerta sobre una crisi alimentària global

6 ECONOMIA

Com el cereal alimenta les finances

9 OPINIÓ

Una inflació enquistada amb eines que no utilitzem

10 EMPRESA

L'Institut Agrícola dona suport a la proposta del Hub Agroalimentari del Baix Llobregat

13 LLIBRES

*Todo lo que tienes que saber sobre la vida.
Enrique Rojas*

14 ENTREVISTA

*Javier Santacruz. Economista i Analista financer.
Cap del Servei d'Estudis de l'Institut Agrícola.*

18 EUROPA

Qüestionant el Pacte Verd

22 TERRITORI

És necessari un Parc Agrari del Penedès?

26 FORESTAL

PEFC CATALUNYA fa una crida de prevenció d'incendis

LLIBERTAT EDUCATIVA

El sistema educatiu és un espès bosc difícil de transitar. Per aquesta raó, per classificar el debat educatiu convé que els docents s'esforcin en traduir la literatura pedagògica a la societat i que intentin mobilitzar-la donat el desinterès ciutadà per l'educació. Si revisem les enquestes del CIS referents a les preocupacions dels espanyols comprovarem que l'educació mai figura entre les 10 primeres. Només preocupa al 7% dels enquestats.

Sortim d'una pandèmia. Estem en un moment en què és natural preguntar-se si hem de continuar com abans o canviar alguna cosa.

En educació és un bon moment per reflexionar sobre el concepte llibertat. La tendència que preval avui en educació en els països occidentals és anteposar els mètodes de treball i la convivència al resultat de l'aprenentatge. L'assumpte és greu perquè encara que es digui amb freqüència que hem entrat en l'era tecnològica del coneixement, de la digitalització, a on hem entrat realment és en l'era de l'aprenentatge.

La imminent invasió de formidables sistemes d'intel·ligència artificial ens obliga a reformular els programes matemàtics... està arrumbant les disciplines humanístiques. I això no funciona en educació.

El coneixement es veu com una cosa individual que no es presta a les comparacions. Es parla de creativitat però poc de revàlides. No es menciona l'autoritat del professor i de l'esforç de l'alumne. No es parla del paper que juguen les revàlides perquè l'alumne aprengui a planificar-se i a preparar-se i a gestionar l'estrès. Resumint, a preparar-se per convertir-se en un alumne responsable.

La necessitat d'aprendre al llarg de tota la vida exigeix una adaptació dels sistemes de formació a les escoles, universitats, empreses, institucions ... Seria bo tenir una "Llei per al desenvolupament d'una societat de l'aprenentatge". Així, l'ensenyament obligatori agafa una rellevància especial perquè proporciona l'educació bàsica d'una nació, sobre la que es podran construir la resta d'aprenentatges.

En conclusió, després de la pandèmia s'han de fer canvis en la societat, en l'educació sobretot i el camí és la llibertat i les revàlides.

la Drecera

Director:

Josep Maria Majó

Redacció, Administració i Publicitat:

Plaça Sant Josep Oriol, 4 -Barcelona 08002

Tel. 93 301 16 36

Fax. 93 317 30 05

E-mail: info@institutagricola.org

www.ladrecera.com

Impressió:

OFFSET INFANTA

Suscripció anual:

30 euros

Dipòsit Legal:

B - 23.784 - 1993

LA DRECERA expressa la seva opinió mitjançant l'Editorial. Les informacions i opinions expressades en els articles signats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Associada a l':

A.P.P.E.C

...

...

...

Augmenta l'alerta sobre una crisi alimentària global

Llegim en diversos mitjans econòmics de nivell internacional, i amb preocupació, informes que alerten sobre una crisi alimentària global

Concretament ens ha cridat l'atenció l'informe del semanari **The Economist**, on assenyala que un conflicte geopolític que té bloquejats més de 25 milions de tones de blat de moro i blat, i un clima que ha complicat la collita als dos països més populosos del planeta han elevat la complicació d'un escenari alimentari global que ja venia crític. El problema més gran, assenyala, és que la situació empitjorarà abans que millorar.

Calaveres traient el cap en una espiga de blat. Amb aquesta imatge a la portada, la reconeguda publicació busca sumar-se al debat sobre el fort problema alimentari que enfronta el món.

En aquest informe especial sobre l'alça en el preu dels aliments, s'explica que es deu tant als problemes geopolítics que ha desencadenat la guerra entre Rússia i Ucraïna, així com efectes directes del clima.

Algunes de les xifres del problema geopolític: segons la revista, Rússia i Ucraïna subministren el 28% del blat comercialitzat a nivell mundial, el 29% de l'ordi, el 15% del blat de moro i el 75% de l'oli de gira-sol. Afegeix que els dos països aporten la meitat dels cereals que importen el Líban i Tunísia; en el cas de Líbia i Egipte, la xifra és de dos terços. Les exportacions d'aliments d'Ucraïna proporcionen les calories per alimentar 400 milions de persones. La guerra està interrompent aquests subministraments perquè Ucraïna ha minat les aigües per dissuadir un assalt, i Rússia està bloquejant el port d'Odessa", assenyala.

Però no és només això. Fins i tot abans de la invasió, el Programa Mundial d'Aliments havia advertit que el 2022 seria un any terrible. La Xina, el productor més gran de blat, ha dit que, després que les pluges retardessin la sembra l'any passat, aquesta collita pot ser la pitjor de la seva història. Ara, a més de les temperatures extremes a l'Índia, segon productor mundial, la falta de pluges amenaça de minvar els rendiments en altres graners, des del cinturó de blat d'Amèrica fins a la regió de Beauce a França. La Banya d'Àfrica està sent assolada per la seva pitjor sequera en quatre dècades.

“La idea àmpliament acceptada d’una crisi del cost de vida no comença a captar la gravetat del que s’acosta”, alerten des del setmanari econòmic, recordant les dures paraules del secretari general de l’ONU, Antonio Guterres: **“Els propers mesos amenacen l’espectre d’una escassetat mundial d’aliments que podria durar anys”**.

El problema, assenyala, és que el problema només empitjorarà abans que millorar. Les alces de preus als cereals no han fomentat un augment en la producció en altres parts del món. Això per la volatilitat dels preus i perquè els marges de benefici es redueixen a causa de laugment dels preus dels fertilitzants i l’energia. “Aquests són els principals costos dels agricultors i tots dos mercats es veuen alterats per les sancions i la lluita pel gas natural. Si els agricultors retallen l’ús de fertilitzants, els rendiments globals seran menors just al moment més inoportú”, diu la publicació.

The Economist a més espera que el panorama actual s’agreugi cada vegada més amb el temps ja que els agricultors ucraïnesos no tenen on emmagatzemar la seva propera collita ja que les sitges que no van ser danyades segueixen plenes de mercaderia que no s’ha pogut vendre.

Davant d’això, molts països han respost amb mesures que podrien complicar encara més la situació. “Des que va començar la guerra, 23 països, des de Kazakhstan fins a Kuwait, han declarat severes restriccions a les exportacions d’aliments, que cobreixen el 10% de les calories comercialitzades a nivell mundial. Més d’una cinquena part de les exportacions de fertilitzants estan restringides. Si el comerç s’atura, es produirà una fam”, assenyala.

La publicació fa una sèrie de recomanacions que els Estats haurien de prendre per evitar-ho: “Europa hauria d’ajudar Ucraïna a enviar el seu gra per ferrocarril i carretera als ports de Romania o el Bàltic, encara que fins i tot les previsions més optimistes diuen que només el 20% de la collita podria sortir per aquesta via. Els països importadors també necessiten ajuda per no acabar enfonsats per les enormes factures. Per als altres, el finançament de les importacions en condicions favorables, potser a través de l’FMI, permetria que els dòlars dels donants arribessin més lluny. L’alleugeriment del deute també pot ajudar a alliberar recursos vitals”.

Es preveu que els preus al consumidor dels aliments es continuïn incrementant. Aquesta tendència crearà un forat més a les butxaques de les famílies dels països desenvolupats, mentre que als països emergents i subdesenvolupats pot ser una tragèdia.

Afegeix que l’alleujament immediat vindria de la mà de la ruptura del bloqueig del Mar Negre, perquè es permeti la circulació de les 25 milions de tones de blat de moro i blat, equivalents al consum anual de totes les economies menys desenvolupades del món, que estan atrapats a Ucraïna. Per això, diu, cal posar d’acord tres països: “Rússia ha de permetre el transport marítim ucraïnès; Ucraïna ha de desminar l’accés a Odessa; i Turquia ha de permetre el pas d’escortes navals pel Bòsfor”. Aclareix que això no serà fàcil a causa de la tensió russo-ucraïnesa. “Convèncer-los que cedeixin serà una tasca per als països, entre els quals l’Índia i la Xina, que s’han mantingut al marge de la guerra. Els combois poden requerir escortes armades recolzades per una àmplia coalició. Alimentar un món fràgil és assumpte de tothom”, conclou.

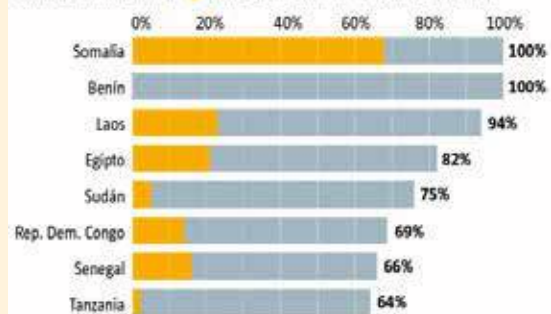
Ucraïna és el sisè exportador del món de blat, havent exportat l’any passat 20,1 milions de tones. Però exporta especialment als països de la riba sud de la Mediterrània. Egipte va comprar l’any passat el 26% del blat que consumeix de Kyiv. Líbia, el 44%. Tunísia, el 53%. També el pes de la invasió es notarà a IÀfrica occidental. Segons la FAO, Senegal, Libèria, Benin i Mauritània importen més del 50% del blat de Rússia o Ucraïna. El problema de l’escassetat d’aliments podria provocar una onada de moviments migratoris.

Los más vulnerables ante la escasez de trigo

Países, de entre los menos desarrollados, que más dependen del trigo ruso y ucraniano

Datos del 2020

CUOTA DE IMPORTACIONES: ● Procedente de Ucrania ● Procedente de Rusia

FUENTE: Unctad

LA VANGUARDIA

Com el cereal alimenta les finances

Hi ha una matèria primera el preu de la qual és tan volàtil com el del petroli i que influeix tant o més en la inflació: el **cereal**.

Del blat depenen 2500 milions de persones; del blat de moro, 900 milions. El conflicte entre Ucraïna i Rússia, els graners del món, ha disparat els preus dels dos cereals fins a nivells només vistos en la crisi del 2008. Uns preus que ja estaven pels núvols per la pandèmia i la tensió de les xarxes de subministraments. **The Economist** alerta que s'està gestant una gran crisi alimentària. I posarà a prova la resiliència d'un mercat global tan complex i distorsionat com el dels carburants.

És un mercat que controlen unes poques empreses. Gegantines... i molt reservades. Els analistes en diuen 'ABCD'. La 'A' és per **Archer Daniels Midland**, fundada als Estats Units el 1902. La 'B', per **Bunge**, creada a Holanda el 1818. I la 'D' és per la francesa **Dreyfous** (1851). Però el gegant on es miren totes és la 'C', que correspon a **Cargill**, l'empresa privada més gran dels Estats Units. No cotitza a Borsa i, per tant, no està obligada a donar explicacions.

Cargill és el líder mundial dels agronegocis. Va ser fundada el 1865 a Minnesota. Té 166.000 empleats en 66 països i va facturar 121.000 milions d'euros el 2021, quan va obtenir els beneficis més grans en els seus 157 anys d'història per la volatilitat dels mercats agrícoles durant la pandèmia i el consum més gran de carn, soja i blat de moro a la Xina. El que és bo per a Cargill no ho és per als petits agricultors ni per a les llars, ja que la inflació s'ha disparat a nivells mai vistos des de començament de segle.

Cargill és el proveïdor d'insums més gran, és a dir, dels ingredients amb què s'elaboren els aliments: la farina de les galetes, la sèmola dels fideus, la glucosa dels refrescos, la lactosa de la llet, el pinso dels animals, el midó dels biocombustibles, el fosfat dels fertilitzants... La companyia està controlada per dues famílies: els **Cargill** i els **MacMillan**. I entre totes dues sumen ni més ni menys que catorze fortunes a la llista Forbes. Però els seus orígens són humils. Van aixecar un imperi gràcies a un ascensor de cereal arrasat a la via del tren en un poblet que no venia als mapes.

Històricament, les grans cerealeres basaven el poder en el control de les xarxes de distribució. Sitges, magatzems, flotes... No tenen la terra. Prefereixen que els agricultors corrin el risc de perdre la collita. Si hi ha abundància, les companyies fan amuntegament i esperen. Si un desastre climàtic arruïna la producció a un lloc del món, tenen la capacitat per transportar els excedents des d'altres llocs. Però el panorama ha evolucionat en els darrers anys, encara que el mercat segueix controlat pels de sempre.

Els canvis van arribar amb la crisi financera del 2008. Governos i bancs centrals van reaccionar injectant 15 bilions de dòlars a les venes de l'economia mundial per evitar una recessió, segons el *Financial Times*. Es van emetre bons estatals i es van imprimir diners que van anar a parar de franc als bancs i que els bancs van prestar als fons d'inversió. Com que els tipus d'interès eren tan baixos (fins i tot negatius) que els bons no rendien, i com que tampoc hi havia manera de treure rendibilitat a *Wall Street*, els inversors van posar la vista en un altre parquet: la **Borsa de Chicago**, la referència mundial als preus dels aliments i matèries primeres. I van convertir aquesta institució en un casino on les fitxes són grans, faves i llavors oleaginoses.

La Borsa de Chicago es va fundar el 1848. Els mercats de cereals són sempre arriscats; les sequeres i les plagues arruïnen collites. Així que una manera de gestionar aquest risc és pactar els preus amb antelació. Per això, la Borsa de Chicago és de futurs i opcions. Es paga per una cosa que encara no existeix: la propera collita.

I el que està en joc avui és, precisament, la propera collita. Rússia i Ucraïna són el primer i cinquè exportador de cereals. Entre totes dues comercialitzen el 12% de les calories que consumeix el món, a més d'oli de gira-sol i fertilitzants, la fabricació de les quals depèn de les potasses i del gas natural, de les quals Rússia és el principal productor. *"El cereal d'Ucraïna és insalvable per la invasió, i el de Rússia és intocable per les sancions"*, sintetitza **Michael Magdovitz**, consultor. Una tempesta perfecta que posa en perill la seguretat alimentària de 800 milions de persones. Però un festí per als especuladors de la Borsa de Chicago.

És un mercat salvatge. Començant per l'escenografia: els corredors van amb jaquetes de colors brillants; les ordres es donen a crit pelat i mitjançant un sistema

de signes que recorda el llenguatge dels sords; no és estrany que algú et clavi un bolígraf a les costelles i el terra està encatit de teletips i trossos de paper amb les ofertes. Una lluita de gladiadors en una fossa octogonal. Això era fins que va irrompre el coronavirus... Ara, els *traders* són a casa, pendents dia i nit de les pantalles dels seus ordinadors. **Lane Broadbent**, un corredor, explica: *"Quan un bombardeig nocturn va provocar un incendi a la central nuclear ucraïnesa de Zaporíyia, vaig rebre 35 trucades d'operadors en estat de pànic"*.

El que fa tan atractiu a Chicago és el mecanisme que permet emparaular compravendes descomunals desemborsant un percentatge molt petit del valor de mercat. *"¿Com és possible que un especulador pugui adquirir el 15% de la producció de cacau sense pagar un cèntim per revendre-la després?"*, es preguntava escandalitzat l'expresident francès **Nicolas Sarkozy** fa uns anys. La resposta: és possible pel palanquejament. Vegem-ne un exemple: el futur del blat es cotitzava a 1146 dòlars a finals de març, quan fa dos anys, al començament de la pandèmia, costava 420. És a dir, va camí de triplicar-se. Un futur és un contracte de 5000 bushels. I cada bushel equival a 35,2 quilos. Doncs bé, amb cada dòlar pots contractar mercaderia equivalent a 50 dòlars. Això també ha atret molt petit inversor, sobretot joves addictes a les emocions fortes que el mateix inverteixen en criptomonedes que en blat de moro. Si l'encerten, es folren; si perden, s'arruïnen.

La Borsa de Chicago és la referència mundial al preu dels aliments. Es paga per una cosa que encara no existeix: la propera collita. Els corredors van amb jaquetes grogues; els traders, amb vermelles. Després de la pandèmia, aquesta negociació ha passat a ser en línia.

Tot i això, són els quatre grans els que van veure l'oportunitat abans que ningú, encara que a aquest club se'ls ha unit la companyia minera anglosuïssa **Glencore**—que va comprar la cerealista canadenca **Viterra**— i el gegant xinès **Cofco**. Des de sempre han tingut un exèrcit d'informadors, espies, satèl·lits meteorològics i talps als governs per avançar-se a la competència.

Però la revolució tecnològica va democratitzar l'accés a la informació i van perdre part d'aquest avantatge. L'han recuperat amb una jugada mestra que descriu una investigació de **Tania Salerno**, de la **Universitat d'Amsterdam**: «*L'agricultura i les finances s'entrellacen cada cop més, cosa que ha portat a una especulació més gran amb les matèries primeres agrícoles. En el cas de Cargill, canalitzant les seves inversions a través dels seus fons de capital privat, com ara **Black River Asset**, que s'aprofita de la informació que recol·lecta la companyia a tot el món per a les seves operacions a Borsa*». I afegeix que Cargill no forma part de la cadena: és la cadena. Li diu a l'agricultor el que ha de plantar, a qui i quan vendre-ho. Si hi ha abundància, guanya pel volum que distribueix; si hi ha escassetat, guanya també per la seva capacitat per avançar-se a la tendència del mercat.

Un coll d'ampolla dramàtic

Cargill és a totes. Té sitges, ascensors de cereal i accés privilegiat a ports tant a Ucraïna com a Rússia. Però la seva visió de futur va més enllà i la va desgranar el director executiu, **David MacLennan**, a la revista **Time** fa un any. «*La demanda mundial de proteïnes augmentarà un 70% per al 2050, quan la població s'acosti als 9000 milions de persones*».

Per això, explica, inverteixen en escorxadors gegants. «*Les proteïnes nord-americanes continuen sent negocis que requereixen molta mà d'obra. Una planta pot tenir 2000 empleats en tres torns. La majoria, immigrants perquè és una feina dura*». Però també inverteixen en carn sense carn: tant la d'imitació que ja es fabrica amb pèsols com la que es cultivarà al laboratori amb cèl·lules dels músculs dels caps de bestiar. I assegura que Cargill no especula, només és un intermediari que pren el preu que es demana per una collita i hi troba un client.

A curt termini el que s'acosta és un coll d'ampolla dramàtic. No hi ha alternatives immediates al cereal de Rússia i Ucraïna. Egipte ha prohibit les exportacions; de fet, no dona abast per alimentar la seva població... I el canvi climàtic ho tensa tot. Argentina ha tingut problemes de sequera. Austràlia, inundacions. Estats Units, incendis. Canadà, onades de calor... L'Índia només destina un 1% de la collita a l'exportació. La Xina està acaparant blat de moro. I els productors europeus, Espanya inclosa, estan lligats de mans per la Política Agrària Comuna (PAC). El cost del transport marítim s'ha disparat pels preus del carburant, de les assegurances i dels contenidors.

Mentrestant, tots es preparen per a una batalla similar a la del principi de la pandèmia, quan els avions amb carregaments sanitaris se subhastaven a peu de pista. Aquest cop pot passar amb els onze mil vaixells que mouen el cereal. Alguns organismes demanen que es creï una reserva mundial de què puguin recórrer els països pobres i que, a més, serveixi per estabilitzar els preus en els rics. Perquè en aquest negoci guanyen uns quants. I perdem tots.

Aquest article ha estat extret del XL Semanal de l'ABC. Escrit pel periodista Carlos Manuel Sánchez

Una inflació enquistada amb eines que no utilitzem

Per Javier Santacruz, Economista i Analista Financer
Cap del Servei d'Estudis de l'Institut Agrícola

La darrera dada d'inflació avançada del maig és més preocupant del que s'esperava, no tant per la taxa general sinó molt especialment per la subjacent, ja a les portes del 5%. La moderació del creixement dels preus energètics i alimentaris no només no arriba, sinó que els preus s'han accelerat al tancament de la darrera setmana corresponent al divendres 27 de maig. El barril de cru Brent puja des de començament d'any un 45%, el gas natural de referència a Europa (TTF) un 134%, mentre que l'índex de matèries primeres alimentàries, *Bloomberg Agriculture*, puja un 27,8% i només el blat un 50%, tots preus en dòlars.

Més enllà que es puguin produir episodis de creixement ràpid dels preus de les matèries primeres i, amb això, encariments substancials dels costos de producció de les empreses que tornin a deixar a la taxa d'inflació a la vora del 10%, el més preocupant és observar com s'està enquistant la inflació sense ni tan sols haver fet passos encara més grans com la indexació de salaris a l'IPC o altres mesures que traslladin automàticament l'increment de preus a rendes i, amb això, alimentar una espiral salaris-inflació. En aquest sentit, la inflació subjacent (amb totes les limitacions que aquest indicador té) està marcant una tendència de fons difícil de corregir amb instruments nacionals, fent urgent prendre mesures supranacionals.

Especialment, es fa urgent una actuació abans del previst per part del Banc Central Europeu (BCE) per, primer, contenir el mecanisme de transmissió de la inflació cap a tota l'economia productiva i, després, actuar sobre el tipus de canvi real EUR /USD per reduir el cost de les importacions.

En aquest punt, a banda de repetir expressions moltes vegades buides de contingut com és el propi "pacte de rendes", cal tallar d'arrel l'encariment dels preus bàsics amb mecanismes tan bàsics com apostar per un "mercat únic" (saber, en tot moment, on són els inventaris, quines són les previsions de collita, on es troben els proveïdors... cosa que no fa la recent aprovada -fa uns mesos- Llei de la Cadena Alimentària) de productes quina competitivitat-preu dels quals és evident (per exemple, el cas dels cítrics o de les hortalisses, dels principals "rubros" exportadors amb competitivitat) però que per la manca de previsions, articulació i connexió interna és més fàcil acudir a les importacions massives de països extracomunitaris. Només al tancament d'abril, l'encariment de la fabricació d'aliments a partir de primera matèria alimentària importada ja és d'un 20,4% interanual.

Article publicat a *El Economista* - 1 de juny de 2022

L'Institut Agrícola dóna suport a la proposta del Hub Agroalimentari del Baix Llobregat

- El pla presentat està alineat amb el que van presentar l'Institut Agrícola, juntament amb **Foment del Treball**, el 21 de març passat. Un projecte ambiciós, però tremendament necessari, davant un possible curt-mig termini de desproveïment de productes bàsics en els mercats internacionals, del que alerten les autoritats europees i espanyoles.
- L'Institut Agrícola dona suport a la proposta dels ajuntaments de **Viladecans, Gavà i Sant Boi** que han presentat un pla per convertir el Baix Llobregat a la punta de llança d'un hub agroalimentari vital per a la sobirania productiva de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i per a l'economia catalana i espanyola en conjunt.
- Les més de 3.500 hectàrees de terreny productiu constitueixen un punt de suport eficient, necessari i realista per posar en marxa un pla d'aquestes característiques i garantir l'agricultura de proximitat de la Gran Barcelona.

L'INSTITUT AGRÍCOLA POSA ESPECIAL ÈMFASI EN LES REFORMES NECESSÀRIES PER A QUÈ EL **HUB AGROALIMENTARI** SIGUI UNA REALITAT.

La dependència que en aquest moment tenen molts lineals de producte de les importacions, fonamentalment de països extracomunitaris, està fent perdre competitivitat a l'economia agroalimentària catalana, quan aquesta és perfectament capaç d'oferir les primeres matèries necessàries.

El problema fins avui és la falta absoluta de coordinació entre produccions, la manca de predictibilitat del que es produirà, quan i on (fonamental per als transformadors i distribuïdors) i l'arribada a mercat a preus raonables tant per a l'agricultor de base com per a la indústria i, evidentment, per al consumidor final.

En aquest sentit, l'Institut Agrícola posa especial èmfasi en les reformes necessàries per a què el **hub agroalimentari** sigui una realitat, i que projectes com en el seu moment va ser el Parc Agrari deixin de ser un model intocable per donar pas a estructures productives competitives, ben connectades entre si, coordinades i sota unes institucions i regles sòlides, amb independència de la mida de les explotacions i la seva titularitat.

Així, el primer element imprescindible és dotar de seguretat jurídica les inversions a realitzar, essent un dels principals elements d'actuació el **SISTEMA HÍDRIC**, de manera que s'acabin les constants inundacions dels terrenys quan es produeixen pluges més o menys considerables.

Per això, institucions com l'**ACA han d'executar obres de canalització i infraestructures demanades durant anys, però que fins ara no s'han executat.**

En segon lloc, cal **protegir la propietat privada i facilitar-ne el relleu generacional** a les explotacions. Tenim en aquest moment una fiscalitat confiscatòria que impedeix que el sector agroalimentari pugui canviar fàcilment de pares a fills i que la seva explotació continuï sent econòmicament viable.

Per això, l'Institut demana una **modificació total de la fiscalitat patrimonial** tant a nivell autonòmic com a nivell local perquè impostos com a Patrimoni, Successions, Plusvàlua o l'actualització de valors cadastrals, moderant-se els seus esquemes d'aplicació a guanys reals i no ficticis i, especialment a l'hora de tractar les terres i mitjans de producció agroalimentaris al cabal hereditari.

En tercer lloc, la **col·laboració públic-privada dels centres de recerca, Universitats** i explotacions de base és fonamental, i s'ha de fer fora de les cotilles que imposa la normativa actual. Sota la fórmula de 'sandbox regulatori' es poden assajar noves pràctiques, resultats d'experimentació agronòmica i altres usos que ja hi són determinant l'agroalimentació de futur. Un entorn obert, dinàmic i competitiu permet realitzar aquest tipus de proves que són d'aplicació pràctica directa sobre la producció.

Finalment, un altre element imprescindible és la **coordinació entre els diferents plans d'ordenació del territori, plans urbanístics i desenvolupament de sòl industrial de manera harmònica**, per acabar de dotar de seguretat jurídica totes les actuacions que es facin, les quals comptaran amb plena traçabilitat, mesurament de resultats i rendició de comptes.

Amb aquest nou marc innovador es podrien implementar i desenvolupar els darrers avenços en R+D+i agroalimentària, evitar l'abandonament de l'activitat productiva, contribuir al relleu generacional, resoldre el dèficit d'infraestructures i convertir-lo en font d'ocupació de qualitat, regeneració i diversificació econòmica del territori i proveïment alimentari”.

EL PLA PRESENTAT PELS TRES CONSISTORIS DE LA COMARCA DEL BAIX LLOBREGAT ÉS UN PLA DE FUTUR QUE ANALITZA ELS PROBLEMES ACTUALS PER CONVERTIR-LOS EN OPORTUNITAT.

Gavà, Viladecans i Sant Boi, que representen el 60% de la superfície del Parc Agrari del Baix Llobregat, volen donar un nou impuls a aquesta zona agrícola "estratègica" i ser l'alternativa a l'actual model de gestió que, els seus alcaldes, qualifiquen d'"esgotat i obsolet". Asseguren que la manca d'inversions està posant contra les cordes als pagesos i que cal fer un "canvi de rumb" per enfortir l'agricultura com un sector econòmic. "Hem picat molta pedra demanant que cadascú fes la seva feina i no ens n'hem sortit. Ara cal actuar", ha assenyalat l'alcalde de Gavà, Gemma Badia, posant en entredit la gestió del parc, en mans d'un consorci on hi participen la Diputació, la Generalitat, l'AMB i 14 ajuntaments.

En un acte celebrat a l'Agròpolis de Viladecans, centre de recerca de la UPC especialitzat en la investigació i la innovació en àmbits com l'enginyeria agroalimentària, els alcaldes van presentar un projecte per a

la creació del Hub Agroalimentari del Delta, que vol impulsar la transformació progressiva del Parc Agrari en un hub de la innovació agrícola i alimentària.

Segons van declarar els representants dels tres municipis, l'objectiu és enfortir l'agricultura com a sector econòmic, i per aquest motiu es vol que la pagesia tingui un paper principal en el projecte.

La proposta es vol presentar al finançament de diferents fons europeus, entre ells el PERTE d'agricultura sostenible, regenerativa i eficient. L'objectiu, ha explicat l'alcalde de Viladecans, Carles Ruiz, és modernitzar la gestió del Parc Agrari per fer de l'agricultura un sector econòmic de futur que generi productes de valor afegit i ocupació de qualitat.

Acompanyant els alcaldes i regidors dels tres municipis: Baldri Ros, president de l'Institut Agrícola; Rosa Fillos, Segretaria General d'AEBALL, Carles Faure, President de la Cooperativa agropecuària de Viladecans i Josep Pañella, President de la Cooperativa agropecuària de Gavà.

Podran llegir la notícia a diversos mitjans del 13 de juny, La Vanguardia, Crónica Global, El Periódico, La Razón, El Llobregat, El Far, Al Dia, El Món, Europapress, entre d'altres.

Lectures recomanades

Todo lo que tienes que saber sobre la vida

ENRIQUE ROJAS

Todo lo que tienes que saber sobre la vida suposa una guia per conèixer-te a tu mateix i definir el teu propi camí cap a la felicitat. El psiquiatre i autor desgrana les claus per arribar a bon port en temes com l'amor, el treball, la cultura i la felicitat.

Metge i catedràtic de psiquiatria, **Enrique Rojas** (1949) ha centrat el seu camp de recerca en l'anàlisi de trastorns com ara la depressió o l'ansietat. Prolífic autor d'assajos i articles en diversos mitjans científics i de comunicació, ha tractat en els seus escrits tota mena de qüestions relacionades amb l'afectivitat i la personalitat de l'individu: des de la sexualitat a la voluntat, sense oblidar temes com ara el relativisme o el desamor. La seva anàlisi està presidida per la cerca incansable de la felicitat. Actualment dirigeix l'Institut Espanyol d'Investigacions Psiquiàtriques de Madrid i és president de la Fundació Rojas-Estapé per a gent jove amb trastorns de personalitat i sense recursos materials.

En una societat en què s'ha anat abandonant a poc a poc l'educació sentimental per convertir en autèntics valors els diners, la competitivitat o la urgència per viure de pressa, tractar allò que és i allò que significa la maduresa afectiva és més essencial que mai, doncs és el més gran impediment en el camí cap a la felicitat.

En aquest llibre, Enrique Rojas tracta en profunditat la importància d'assolir la maduresa psicològica per

aconseguir un desenvolupament personal ple, i com afecta els diferents aspectes de la vida, tant a l'hora de relacionar-se amb les persones que tenim al nostre voltant, per enfrontar-se a les adversitats o superar els traumes. Per Rojas, les claus per arribar a bon port a la vida seria primer, aconseguir tenir una personalitat equilibrada. I, en segon lloc, tenir un projecte de vida coherent i realista que allotja quatre grans notes al seu interior: amor, feina, cultura i amistat.

Rojas ens explica que la voluntat és la joia de la corona de la conducta. Qui té educada la voluntat veurà que els seus somnis s'aniran convertint en realitat. La voluntat és ferma i solidesa en els propòsits i ànim davant les dificultats.

La claredat de les explicacions de l'autor, el profund coneixement del tema, la llarga experiència i el to divulgatiu i pràctic es posen al servei del lector per ajudar-lo en el procés d'autoconeixement, ja que no hi ha maduresa psicològica sense coneixement propi. I no hi ha coneixement propi sense reflexió. Aquest llibre és una bella invitació a la reflexió.

JAVIER SANTACRUZ

Cap del Servei d'Estudis de l'Institut Agrícola

Nascut a Toledo el 1990, **empresari agrari**, llicenciat en Economia per la Universitat Complutense de Madrid, Màster en Econometria i doctor per la Universitat d'Essex (Regne Unit), Santacruz és **consultor estratègic**, vinculat al *think tank* Fòrum d'Indústria i Energia i soci fundador de *Long-Tail Risk Partners*, firma que es va establir a Londres.

En aquesta entrevista l'analista i expert en energia explica les claus de l'augment de preus, els conflictes geopolítics entorn els recursos i com superar la dependència:

Com van començar els problemes del mercat elèctric?

Els problemes van començar per aquestes mateixes dates de l'any passat. Es van produir embussos en els ports i en la cadena de subministraments derivats de la pandèmia, en què es van paraitzar diversos sectors productius i, a partir d'aquí, es va produir un fenomen entre finals del 2020 i la primera meitat del 2021. Va ser l'aprovisionament massiu de productes energètics però també d'altres matèries primeres, alimentàries i productes bàsics, per part dels principals consumidors.

Quins?

Va ser la Xina, especialment, i també la resta dels països del sud-est asiàtic. També l'Índia. Van començar a comprar de manera massiva petroli, gas natural i

matèries primeres crítiques per al funcionament ordinarí de l'economia. Això va provocar escassetat en la resta del món. La major part dels vaixells de gas, tant americans com de l'Índic o Qatar, se'n van anar cap a la Xina. Va desaparèixer el trànsit de les més importants matèries primeres a la zona atlàntica i va provocar una escassetat que va fer que els preus comencessin a pujar. Els primers increments es van notar a l'estiu i a l'agost-setembre es va produir l'esclat de la crisi energètica.

Aquest és l'element clau.

És aquest. Volien garantir-se que, en cas que la pandèmia continués, tindrien totes les reserves cobertes. Però les raons de fons de la crisi venen de molt enrere. El que estem vivint avui és un canvi estructural, geopolític, molt profund per veure com es reparteixen les indústries a nivell global, com els països competeixen entre ells.

Estem enmig d'una gran lluita pel poder.

En efecte.

La guerra ha estat només un accelerador d'aquesta crisi energètica?

És un element important però no és la causa, que ve de lluny. Hi ha dos moments que fan d'acceleradors. Un és aquesta acumulació de productes energètics i, des de fa dos mesos, la guerra. Són dos grans catalitzadors.

“Catalunya té una carta que pot jugar a fons, la biomassa: tenim una de les superfícies forestals més importants d'Europa”

Quina és la situació de l'estat espanyol en aquest escaquer i què pot fer?

Espanya té capacitat d'emmagatzematge del gas important, amb les plantes de regasificació i tres magatzems de gas, el més important a Osca. Això et fa extraordinàriament fort davant de problemes que es puguin produir a mig termini. Però quan va esclatar la crisi, l'any passat, ens va agafar amb unes reserves de petroli i gas que estaven per sota de la mitjana històrica. Vam anar millor que altres països perquè teníem el gas d'Algèria, es va poder accelerar la compra i moure'ns amb menys lentitud que Holanda o Alemanya. Però necessitem una estratègia que ha de ser global d'aprovisionament de matèries primeres crítiques. Això passa per obrir un debat incòmode sobre el que s'ha de fer a mig termini.

Quines mesures realistes es podrien emprendre per reduir els preus?

S'han pres algunes mesures a curt termini com intentar adaptar tot el que depèn dels mercats internacionals de matèries primeres per esmorteir els seus efectes, com és el cas dels preus de l'electricitat i els carburants. Però no s'ha pres la mesura més important de totes. Espanya és el país d'Europa que té més percentatge de consumidors d'electricitat domèstics i industrials, però també de gas i carburants, el preu dels quals depèn del mercat diari. Això és un problema de primer ordre. Durant anys, això era més favorable que tenir un contracte a preu fix perquè moltes vegades el mercat diari marcava 0 euros. D'això fa tres o quatre anys. Però en un moment de crisi i volatilitat del mercat, estar lligats al preu que marca diàriament i horàriament el mercat de l'electricitat i el gas és una bogeria.

Els altres països no ho fan així?

Això no succeeix en cap altre país europeu. A França, per exemple, més del 80% de consumidors d'electri-

cat tenen un preu fix. A Alemanya, el mateix. A Itàlia. Hi ha hagut alguns canvis en aquest sentit i 1.400.000 contractes han canviat a un preu fix.

I aquest canvi es pot fer amb rapidesa?

Canviar i que els col·lectius més vulnerables puguin passar a un contracte amb preu fix es pot fer ara mateix. Però no s'ha fet. Es dona molta atenció a aspectes que per mi no són importants. El govern pensa que amb la intervenció dels preus del gas -com l'acord assolit amb la Comissió Europea- n'hi ha prou per reduir els preus diaris del mercat. Però no és així. Una part sí que s'apaivagarà, però la resta del mercat no depèn del gas. De fet, el nostre problema no és el gas sinó que tenim deu milions de consumidors domèstics el preu dels quals depèn de l'hora en què engeguen la rentadora. És un preu del mercat minorista.

Creu que això al final es durà a terme?

Crec que finalment sí, per recomanació de la Comissió Europea, que a canvi de posar un límit al preu del gas exigeix coses a canvi. I una de les que està contemplada és la de tenir contractes a preu fix. A Portugal mateix, que té un mercat com el nostre, els preus minoristes han pujat molt menys que a Espanya. Tenim un mecanisme molt important per ajudar els col·lectius més fràgils, que és el bonus social. Però aquesta subvenció se l'ha menjada els darrers mesos l'increment de preus de l'electricitat. Perquè el bonus social s'aplica sobre consumidors que estan en el mercat diari.

Quines cartes estratègiques pot jugar Catalunya en el mercat energètic?

Per mi, hi ha tres cartes estratègiques que tenim a Catalunya. La primera és el poder desenvolupar el desplegament de renovables, amb un pla definitiu, però a diferència d'altres territoris, tenim una oportunitat d'or per fer-ho des de l'inici amb sistemes d'emmagatzematge.

Les renovables per elles mateixes no serveixen per resoldre el problema si no venen acompanyades per sistemes d'emmagatzematge. Si no, no tenen sentit perquè sempre es donarà prioritat al gas o al gasoil, o a l'aigua. Ara mateix, tenim que una part important de les concessions de pantans, de les instal·lacions hidroelèctriques, caduquen. Aquí s'ha de plantejar una estratègia d'emmagatzematge d'energia renovable.

Això s'està treballant?

S'estan donant passos endavant. El problema de les renovables va acompanyat de la qüestió mediambiental i és sempre delicat. Una segona carta és veure què fem amb les nuclears. Nosaltres tenim una dependència enorme de l'energia nuclear. Això és un factor positiu a dia d'avui perquè si tenim energia nuclear no hem d'estar important més gas. No obstant, tenim un calendari de tancament de les nuclears. I no s'ha plantejat fins ara quin serà el seu substituti. Però no ja des del punt de vista polític o filosòfic, sinó tècnic. Tenim Ascó o Vandellòs, però amb què ho substituïm? Aquest és un tema seriós. El pes de la generació nuclear per al consum final a Catalunya és de més del 50%.

I vostè què proposaria?

Jo crec que és necessari prolongar la vida de les centrals. I al mateix temps cal comprar temps perquè el tancament de les centrals es produirà. Les nuclears antigues arriben a un moment en què és impossible continuar mantenint-les. Hem de comprar una mica més de temps per construir l'alternativa. No es poden tancar d'un dia per l'altre perquè això suposaria grans apagades. O haver de recórrer dels parcs fotovoltaics o dels pantans, o de València o de l'Aragó. I perdríem en sobirania.

I quina altra opció hi hauria?

Una tercera carta en què tenim un potencial enorme i n'estem començant a treure partit és la biomassa. Són els biocombustibles. Per exemple, Catalunya té una de les superfícies forestals més importants d'Europa, que es troba gestionada en una part substancial. És possible generar d'aquí productes i subproductes, i generar un marc de mercat. És un sector tecnològicament madur, no s'hi han de fer grans inversions. No hem d'estar esperant vint anys a que maduri l'hidrogen, per exemple. Ja ho tenim. És important que el percentatge de cogeneració, a partir de residus, a partir de massa forestal, deixalles agrícoles vagi substituint els altres recursos. I pot ser el candidat número 1 a substituir la generació nuclear.

I quins serien els principals productes biocombustibles?

Són el biogàs, les centrals de cycle combinat a partir de biogàs, el biometà. En tota l'estratègia de descarbonització, l'element més important que tenim davant probablement no sigui el cotxe elèctric, sinó que els nostres cotxes i maquinàries funcionaran primer amb

biocombustibles. Aquesta energia ja la tenim i no hem de dependre de ningú.

Que Alemanya hagi renunciat a l'energia nuclear va ser un error?

Va ser un error que ara s'esmenarà. Crec que estem a uns mesos de reactivar la nuclear a Alemanya. Ja s'està produint un gir dins del govern de coalició. Fins i tot per part dels Verds.

No em digui que tornarem als combustibles fòssils i al carbó.

No. Bé, ells ja han tornat. Millor dit, mai se'n van anar del carbó. Alemanya i Polònia n'estan cremant. Els països del centre i l'est han vist el carbó com el seu pla B davant de possibles problemes amb el gas. França se'n va anar del carbó i no tornarà. I nosaltres tampoc.

En el context de conflicte amb Rússia, com es pot evitar la dependència del gas rus?

Un dels països que ha començat a plantejar-ho de manera intel·ligent és Itàlia. El primer que ha fet és llegir molt bé, d'una manera geopolítica, els esdeveniments i aprofitar la sortida d'Espanya en les seves relacions amb Algèria. L'important és que Algèria es convertirà en el hub gasístic més important de l'Àfrica perquè s'estan construint els gasoductes i tot el sistema de transport del gas procedent de l'interior del continent. Aquest és el substitut més fiable del gas rus. Hagués pogut ser Espanya i el MIDCAT. També s'ha de dir que el MIDCAT no l'hem paralitzat nosaltres. Va ser perquè França no va voler.

En aquest tema hi ha hagut un canvi de posició.

Sí, ara França està disposada a la construcció del gasoducte. El problema del MIDCAT és quan i qui ho paga. L'important és quan es fa. El pagament no serà massa complicat. Els consumidors francesos pagaran a la gasística GDF i els espanyols a Enagas. A banda de si s'obté algun fons de Brussel·les. El MIDCAT es troba en una millor situació i serà molt important.

Sobre el que ha dit d'Itàlia i Algèria. El canvi de posició d'Espanya sobre el Sàhara no sembla que hagi arribat en el millor moment.

Ha estat absolutament arriscat. És un risc que no s'ha calculat. Respon d'una pressió dels Estats Units. Per mi, aquí la pregunta és quan Espanya va deixar de

ser un soci fiable per als EUA en favor del Marroc. És una elecció feta fa més de deu anys. Tota la diplomàcia intensa que havia fet els EUA amb Espanya va passar a fer-la amb Rabat. El Marroc va començar a competir amb els nostres ports des de Tànger, amb molta inversió nord-americana. Després, Rabat va reconèixer Israel.

I això, per quines raons?

Crec que hi ha hagut problemes de poca traça de la diplomàcia espanyola. I això per part de tots els governs, amb independència del color dels governs. Sembla que ara no s'ha pogut dir que no a la pressió nord-americana. Tradicionalment, la política exterior espanyola havia mantingut una cama al Marroc i una altra a Algèria, dins d'unes desconfiances mútues. Però en aquests moments cal tenir les millors relacions possibles amb Algèria, que és el lloc de pas fonamental per a una provisió segura del gas, també del que ve de Nigèria i l'Àfrica central.

De tots els actors en l'escaquer d'Ucraïna, com queden els principals actors?

La posició de Rússia és de les més complicades. No és gens fàcil que trobi cap solució amb la Xina, que està jugant un paper molt interessant. El primer que va dir Pequín va ser que defensava la integritat territorial dels països, el que pot ser vist com una esmena a l'atac rus. La Xina ha aconseguit rendir Rússia als seus peus. Moscou ja no parla amb Pequín com un igual. Ajudarà a Rússia, però no serà la seva salvació, perquè Rússia necessita diversificar els seus clients, però no només pel que fa al gas. A més, la seva importància estratègica està més relacionada amb el petroli que amb el gas. Per Europa, és més important el gas. Però per la resta del món, ho és el petroli rus. Els tres majors productors del món són l'Àrab Saudita, els Estats Units i Rússia. Però un gran problema de Rússia és la seva dependència tecnològica. La seva indústria tecnològica està molt antiquada. En l'apartat financer sí que és on la Xina ajudarà més, en concessions de divises, en reserves. Però la posició russa és la més delicada.

La decisió d'envair ha estat un gran error de Putin, per tant.

Va ser una aventura mal calculada. No es tractava tant de si Ucraïna podria resistir més o menys, que això era factible. Però el major error de càlcul és no saber que, potser l'OTAN no entrarà en combat, però donarà a Ucraïna armament i tecnologia militar més sofisticada.

Ho vam veure amb l'enfonsament del vaixell insígnia al mar Negre. I en la tasca d'intel·ligència per assenyalar on es troben un seguit de generals russos... Aquest ha estat el principal error estratègic de Putin.

I com és possible aquest error?

S'ha d'entendre. Fa deu anys hagués estat impensable que fes el moviment que ara ha fet. S'ha trobat amb un context més favorable al de fa deu anys, amb una economia millor, però el que va aconseguir fa vuit anys a Crimea, o fa vint a Txetxènia, ara no ho podrà fer. S'ha sentit més fort però ha adoptat la pitjor de les decisions. La guerra serà la seva tomba política. I Rússia patirà moltíssim.

I els Estats Units, com creu que sortiran de la crisi?

És difícil que pugui recuperar el seu espai perquè està en retrocés. Des de la guerra comercial de Trump amb la Xina, i pel fet que els EUA no acaben de veure quin ha de ser el seu lloc al món respecte de la Xina, aquesta crisi no li serà d'utilitat a mig termini. Però, a curt termini, sí. Donarà un cert revulsiu al mandat de Joe Biden. Amb aquesta crisi estan cobrint el forat que els va deixar la sortida de l'Afganistan. Un fracàs des del punt de vista geopolític es cobreix amb un error del contrari. Sortirà més guanyador d'aquesta crisi que Rússia, això segur. I fixem-nos en una cosa: ara ja no es discuteix sobre els pressupostos militars, que probablement s'incrementaran. Ara, als Estats Units li torna a interessar finançar l'OTAN. Finlàndia es planteja entrar-hi. Però tot plegat no serà suficient per reposicionar els EUA.

Entrevista realitzada pel periodista Pep Martí, publicada al Naciódigital. Fotos: Adrià Costa

Qüestionant el Pacte Verd Europeu

La guerra posa en dubte el rumb de l'agricultura de la UE

- El debat recent sobre la seguretat alimentària ha compromès d'alguna manera les ambicions sostenibles del capítol d'aliments del **Green Deal**, l'estratègia **Farm to Fork**
- La crisi ha augmentat la preocupació d'Europa per la seguretat del subministrament alimentari
- Els governs i les institucions de la Unió Europea (UE) s'estan veient obligats a fer un examen de consciència sobre el rumb de les polítiques agrícoles com a conseqüència de la guerra d'Ucraïna.

L'estratègia **Farm to Fork** (del Camp a la Taula) és al cor del **Pacte Verd Europeu** amb l'objectiu de fer que els sistemes alimentaris siguin justos, saludables i respectuosos amb el medi ambient. Es tracta d'una Estratègia que impulsa el vicepresident de la Comissió, **Frans Timmermans**, en el marc del Pacte Verd Europeu a fi de contribuir a aconseguir la "neutralitat climàtica" d'aquí a 2050 i que preveu iniciatives sobre l'etiquetatge d'aliments, més agricultura ecològica, la reducció del malbaratament d'aliments o la reducció de l'ús de plaguicides i fertilitzants.

El Departament d'Agricultura dels EUA (**USDA**), que va ser el primer a donar a conèixer una estimació de l'impacte de l'estratègia europea, considerava que podria comportar una disminució de la producció agrícola a la UE d'entre el 7% i el 12%, augments de preus al consumidor, una caiguda de fins al 16% als ingressos agrícoles bruts, una pitjor a la UE (primer escenari) seria del 16%, balança comercial agrària...

El mètode escollit per la Comissió per complir aquesta ambició s'enfronta, si no a un estancament, a una mena de pèrdua d'impuls.

L'indici que passa alguna cosa va ser la votació al maig passat, al Parlament Europeu a Estrasburg, sobre la iniciativa no vinculant elaborada com a reacció al pla d'acció orgànic de la Comissió, que és un component de Farm to Fork. Si bé els eurodiputats van donar suport massivament a l'ambició orgànica del bloc, van votar a favor d'un text **que no esmentava l'ambició objectiu de veure el 25% de les terres agrícoles cultivades ecològicament per al 2030**, com s'estableix a "Farm to Fork" (F2F).

Alguns dels eurodiputats tenen posició ferma en defensa de la sostenibilitat ambiental lligada a la rendibilitat i competitivitat de les explotacions agràries davant imposicions poc realistes, basades en plantejaments ideològics, **"mancats de rigor científic, que només condueixen a l'abandonament de les explotacions i a la dependència alimentària del continent europeu"**.

El comissari d'Agricultura i Desenvolupament Rural de la UE, **Janusz Wojciechowski**, ha dit a la Comissió que la política de la UE de la granja a la taula s'haurà de revisar tenint en compte les preocupacions sobre la seguretat alimentària. El comissionat de la UE va reconèixer que l'enorme augment dels costos dels insums estava exercint una gran pressió sobre els agricultors i la producció d'aliments.

Un estudi publicat per la universitat pública holandesa de Wageningen- **Wageningen University & Research** -, on s'avalua l'impacte que tindrien els objectius del Pacte Verd de la Comissió Europea en la producció europea d'aliments si es mantenen les propostes de la seva estratègia "De la granja a la Taula" ("Farm to Fork") confirma que suposaria en línies generals una producció agrícola menor a Europa, un canvi de la producció agrícola a països de fora de la UE i una reducció dels ingressos dels agricultors europeus.

Segons destaca l'**Associació Nacional de Fabricants de Fertilitzants (ANFFE)** l'estudi esmentat anteriorment, ha analitzat, entre d'altres, un escenari basat en una reducció del 50% en les pèrdues de nutrients i un descens del 20% en l'ús de fertilitzants, conclouent que a la majoria dels casos la producció

El darrer informe conegut, del Centre Comú de Recerca **-Joint Research Centre-**, dependent de la Comissió Europea, recull aquesta pèrdua de competitivitat amb uns resultats similars, caigudes en la producció de cereals (15%) i altres herbacis, així com de carn (14%) i lactis (10%) de manera que les importacions augmentarien en conseqüència.

La major part de les avaluacions d'impacte realitzades fins ara indiquen que el sector agrari europeu sortirà perjudicat amb aquesta estratègia. La proposta de la comissió comportaria caigudes de les produccions europees al voltant del 14%.

agrícola disminuiria fins a un 15%, mentre que el preu dels aliments augmentaria fins a un 22%. L'Associació Europea de Fabricants de Fertilitzants, **Fertilizers Europe**, assenyala que una reducció tan pronunciada de la producció agrícola significaria que els consumidors europeus s'enfrontarien a un subministrament d'aliments reduït, una dependència més gran de les importacions i preus dels aliments més alts. També és probable que pugui disminuir la quantitat de llocs de treball i ingressos al sector agrícola i, amb això, la capacitat d'innovar i brindar solucions per impulsar un sector alimentari més sostenible.

Europa no es pot permetre el luxe de produir menys

El centre d'estudis **Bruegel** (és el **Think Tank** europeu especialitzat en economia) augura, en un informe, que la repercussió de la guerra a l'alimentació s'estendrà «un o dos anys» i que als països en desenvolupament l'estretor de primeres matèries pot provocar fams, com ja estan alertant les organitzacions internacionals. «La UE és un exportador net de productes agrícoles i el seu comerç podria millorar», segons l'informe, però a costa d'una minva de poder adquisitiu per als ciutadans comunitaris juntament amb «conseqüències dramàtiques» en mercats emergents i nacions en desenvolupament pels preus .

El director tècnic de l'organització agrària **COAG**, José Luis Miguel ha declarat que per al camp el subministrament d'insums “no està garantit a preus assequibles o competitius en el marc del mercat mundial” i això prova “un fracàs de la UE i de la seva estratègia geopolítica agrícola”.

El ministre d'Agricultura alemany, **Cem Özdemir**, està pressionant la Comissió Europea perquè posposi una nova regulació sobre la rotació de cultius perquè els agricultors puguin cultivar més blat en vista de les conseqüències de la guerra a Ucraïna.

L'eurodiputat espanyol **Juan Ignacio Zoido** retreu al vicepresident de la Comissió Europea, Frans Timmermans, que aquesta Estratègia “s'ha donat suport més a la ideologia que als informes científics” i “causa un gravíssim perjudici econòmic i de competitivitat a l'agricultura i ramaderia europees, i en especial espanyoles”. Afirmant que en l'Estratègia “de la Granja a la Taula” s'ha donat més suport a la ideologia que als informes científics”.

L'eurodiputada txeca **Veronika Vrecionová** també està preocupada pels plans d'agricultura ecològica de la UE. “L'objectiu del 25% de la terra dedicada a l'agricultura orgànica és alt i serà difícil assolir el nivell de la UE”, Les grans agroindústries txeques s'oposen al pla de la UE d'estendre l'agricultura orgànica al 25% de la terra i adverteixen sobre possibles augments en els preus dels aliments enmig d'una situació ja desafiant a causa de la guerra a Ucraïna.

El sector agrícola de França apunta a la “independència agrícola”, prioritzant la productivitat sobre els objectius agrícoles sostenibles del Pacte Verd de la UE per fer front a una Europa posterior a la guerra de Ucraïna, va dir el president francès **Emmanuel Macron** en una recent conferència de premsa. El president francès vol ajustar l'estratègia de la UE de la granja a taula, que es basa en un món “abans de la guerra a Ucraïna”, ja que podria resultar en una “reducció de la producció del 14%”, segons alguns estudis recents. “Europa no es pot permetre el luxe de produir menys”, va dir, demanant una revisió dels objectius de l'estratègia “de granja a taula”.

Atès que tant Ucraïna com Rússia són importants exportadors de cereals i llavors oleaginoses, hi ha hagut crides, inclòs el del ministre francès **Julien Denormandie**, perquè la UE se centri en la producció d'aliments per sobre de la sostenibilitat davant de la guerra a Ucraïna i les sancions que ha llançat Occident contra Rússia.

El primer ministre d'Itàlia, **Mario Draghi**, també ha pujat al tren de la seguretat alimentària i ha assenyalat que “assegurar el subministrament d'aliments de la UE s'ha tornat crucial en la situació actual”.

L'enorme distància entre el "model ideal" i el "model real"

L'Institut Agrícola ja va advertir en un informe d'abril del 2021, dels riscos per a l'abastiment alimentari i de l'increment de preus d'un model 100% ecològic.

Quan es parla de "producció agroalimentària" no es pot caure en el simplisme de només pensar en l'aliment final: és necessari pensar en tots i cadascun de les baules de la cadena de valor alimentària, on hi ha insums intermedis on Europa és àmpliament deficitària com en la producció de fertilitzants, els productes químics i farmacèutics necessaris per a garantir la sanitat vegetal i animal o fins i tot la tecnologia.

Preocupa l'efecte que pugui tenir a mitjà termini l'adopció de polítiques com les estratègies "del camp a la taula", "de la biodiversitat", el pla d'acció d'economia circular o l'estratègia de promoció de productes ecològics.

A partir de la construcció d'un "ideal" agrícola i mediambiental, la política europea pren decisions que sobre el paper poden suposar una contribució positiva per a aquest "ideal" buscat. No obstant això, existeix un error de base en aquest plantejament: l'enorme distància entre el "model ideal" i el "model real" d'agroalimentació. Per descomptat que és necessari que es produeixin canvis importants, però no han de fer-se sense prendre en consideració el punt de partida i les condicions existents de competitivitat, productivitat i estabilitat de mercat.

El problema és que si la producció de la UE es torna molt menys eficient, això requerirà més importacions, cosa que alhora elevarà el preu dels aliments per a les persones de les parts més pobres del món.

La conversió ecològica dels cultius intensius i súper-intensius, que són els que asseguren el subministrament alimentari a la UE, costaria entre un 25% i un 40% dels rendiments per hectàrea, posant en perill el subministrament alimentari a Europa.

Una agricultura 100% ecológica compromete la independencia alimentaria en la UE

El Instituto Agrícola Catalán alerta que una política enfocada por completo a la promoción de productos de este tipo pondría en riesgo el suministro y elevaría los precios

Durante décadas, el análisis, diseño y aplicación de las políticas europeas partía de fundamentos de base que se daban por hecho. Uno de los más importantes es la capacidad instalada de producción, transformación y comercialización de productos agroalimentarios a costes asequibles para el consumidor final. Sobre esa base -en la mayor parte de las ocasiones indiscutida- se pusieron en marcha diferentes regulaciones, tomando como constante esta capacidad de producir alimentos siempre, y en todo

eEconomista

El Economista

CRÓNICA

Institut Agrícola advierte del peligro para la UE de una agricultura 100% ecológica

La entidad alerta que una política enfocada por completo a la promoción de productos de este tipo pondría en riesgo el suministro alimentario y presionaría al alza los precios

Crónica Global

Estratègies com "Farm to Fork" inclosa en el Pacte Verd de la UE, no poden aplicar-se de la mateixa manera a tots els tipus de produccions agroalimentàries.

La UE haurà de qüestionar el seu enfocament de la sostenibilitat i considerar seriosament maneres de millorar la seva seguretat alimentària en els propers mesos. Tot hauria d'estar sobre la taula, des d'una reavaluació més ràpida de les regles sobre enginyeria genètica fins a una moratòria sobre les regulacions agrícoles noves. Els efectes de les perturbacions geopolítiques en els sistemes alimentaris nacionals i mundials haurien d'actuar com una advertència per als que busquen canvis reguladors radicals.

És necessari un Parc Agrari del Penedès?

Sembla que la iniciativa del projecte d'establiment d'un Parc Agrari del Penedès segueix endavant. Tot i que el nostre desacord ja va quedar palès des del primer moment —podeu consultar la “Drecera” número 192 de març-abril— hem cregut adient posar-vos al dia de la situació.

Durant els darrers mesos hem anat rebent informacions respecte de la iniciativa de certes entitats vinculades amb el sector de vi i del cava del Penedès per a demanar al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per a que redacti un Pla especial agrari del Penedès. [Aquest pla, teòricament, hauria de servir per blindar el sòl agrícola de la vinya, enfront possibles ampliacions o implementacions de polígons logístics, o de grans infraestructures viàries o de serveis.](#)

Però seguim pensant que aquest no és el camí.

En primer lloc, perquè la nomenclatura emprada és confusa i, entenem, errònia. Si del que es tracte és d'un Pla especial urbanístic, com el Pla especial de protecció i millora del Parc Agrari del Baix Llobregat, seria un planejament urbanístic dels articles 55.1 i 67.1.a del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya (Decret Legislatiu 1/2010).

I aquest tipus de pla especial urbanístic, com bé diu la normativa que els regula —article 67.3 del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya— “(...) no poden substituir en cap cas el pla d'ordenació urbanística municipal en la seva funció d'ordenació integral del territori, per la qual cosa no poden alterar la classificació del sòl ni poden modificar els elements fonamentals de l'estructura general definits per aquest planejament; en canvi poden alterar altres determinacions del planejament urbanístic general i [establir les limitacions d'ús que siguin necessàries per a assolir la finalitat que els justifica](#)”. I aquesta finalitat és sempre, pel que ara ens interessa, “*la protecció del medi rural i del medi natural*”. En resum, no poden alterar les previsions del planejament urbanístic municipal, que, per normativa, ja ha de preveure els creixements urbanístics i les infraestructures. I, en tot cas, restringiran els aprofitaments agrícoles, en favor de la protecció del medi natural.

És evident que no ens oposem a que s'estableixin normatives que protegeixin l'exercici lliure de l'activitat econòmica i empresarial, i en especial, l'agroalimentària. Però en el que sí hem estat bel·ligerants, i seguirem sent-ho, és en qualsevol norma que la restringeixi, limiti, parametritzi o qualsevol altre acció en contra del principi constitucional del lliure exercici de l'empresa.

[Malauradament l'experiència del Parc Agrari del Baix Llobregat —regulat via un pla especial urbanístic— ens ha demostrat que la seva existència i gestió ha estat nefasta pel sector agroalimentari](#): quasi una tercera part de la superfície dels camps està sense cultivar per les limitacions urbanístiques protectores, enormes restriccions per a la instal·lació d'hivernacles o de tancaments que evitin els robatoris, pèrdua de collites pels atacs de la fauna resident als espais naturals veïns, ús de la xarxa viària interior per persones i vehicles aliens a les explotacions, etcètera. I això, evidentment, no volem que es repeteixi al Penedès, ni enlloc.

I un Pla Territorial Sectorial Agrari?

Altre cosa és que vulguin dir un Pla Territorial Sectorial Agrari específic, regulat pels articles 5.b i 8.1 de la Llei 3/2019 dels espais agraris. Concretament “[\(...\) aquest poden fer referència a àrees concretes del territori amb una estructura de l'espai agrari molt ben definida, en les quals és necessària una intervenció específica per raó de llurs característiques, llur problemàtica o llurs singularitats](#)”.

La Llei d'espais agraris té, com a principals objectius, l'elaboració del Pla territorial agrari de Catalunya —avui encara no se n'ha fet res—, la definició dels espais d'alt valor agrari —actualment se n'han delimitat alguns, via el mapa de sòls— i la regulació dels estudis d'impacte agrari.

Un dels mitjans per a desenvolupar-ho són els **Plans Territorials Sectorials Agraris** d'un àmbit territorial concret.

Creiem que aquest és la figura, si escau, adient, que s'hauria de tramitar. Però tampoc podem caure en el parany que aquest Pla Territorial Sectorial Agrari serà la salvació i el protector de les explotacions agroalimentàries. Cal dur a terme un debat acurat, seriós, ampli i lliure amb tot el sector per a assentar unes bones bases.

Per exemple, hi ha una falsa idea al Penedès, per exemple, que amb l'aprovació del Pla Territorial Sectorial Agrari alguns dels megaprojectes d'infraestructures viàries o de serveis que estaven, o estan programades fer –principalment el Quart Cinturó que ara s'ha descartat o vàries línies elèctriques de molt alta tensió– no podrien tirar endavant. I això no és possible.

La Resolució EXI/7/2020, de 2 de gener, per la qual es fa públic un acord de la Subcomissió de Seguiment Normatiu, Prevenció i Solució de Conflictes de la Comissió Bilateral Generalitat-Estat en relació amb la Llei 3/2019 dels espais agraris, al seu apartat 2, diu textualment que respecte de *“(...) les infraestructures d'interès general, estan fent referència exclusiva a les infraestructures de competència de la Generalitat de Catalunya, sense que, en conseqüència, hi càpiga entendre'n l'aplicació a les infraestructures i obres públiques d'interès general de competència estatal. Ambdues parts assumeixen que dels preceptes referits no en pot resultar el condicionament de les infraestructures i obres públiques d'interès general de titularitat estatal (...)”*.

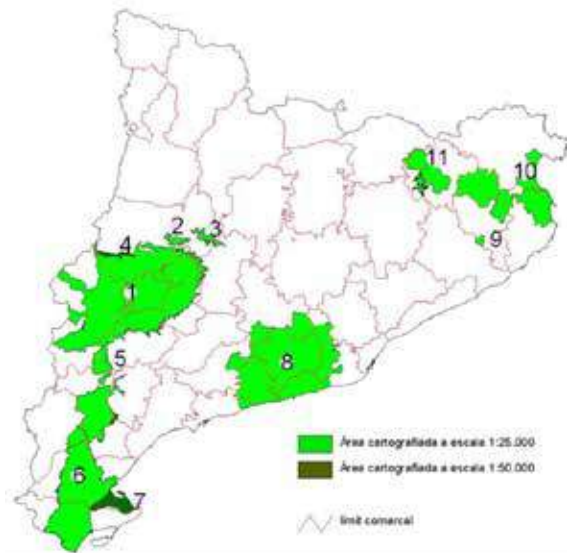
Per tant, hi hagi o no el Pla Territorial Sectorial Agrari, aquelles infraestructures, o d'altres, de competència estatal, no es veuran afectades per les determinacions d'aquell. Igualment, al Penedès, actualment ja és vigent el Pla Director Territorial de l'Alt Penedès, aprovat el setembre de 2008. Aquest planejament ja delimita les zones en les quals el cultiu agrícola és preferent. Per tant, la seva salvaguarda està garantida.

No entenem que calgui ara un nou planejament, amb tota la despeses econòmica i de recursos humans que representaria, per a repetir aquelles zonificacions. En tot cas, una possibilitat seria la de voler ampliar l'àmbit territorial comarcal d'aquell.

El mapa de sòls

Un dels mecanismes que s'ha establert per a determinar quins han de ser els espais d'alt valor agrari, els quals més que protegir advoquem per a que s'hi promoció l'activitat agrària, és el mapa de sòls de Catalunya. Aquest mapa consta descrit a l'article 13 de la Llei 3/2019 dels espais agraris.

El Mapa de sòls de Catalunya és un treball que impulsà el llavors Departament d'Agricultura en col·laboració amb l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, mitjançant un conveni de 2009, tot i que té present diferents cartografies i treballs d'anàlitiqes d'ençà del 1984. Actualment no està fet de tota Catalunya, sinó només d'unes zones, visibles al següent gràfic:

Font: Departament d'Agricultura

En aquest mapa s'hi han establert i categoritzat en vuit classes de sòls, de l'I fins al VIII, en funció de la seva capacitat de producció agrícola. Les vuit classes provenen inicialment del Departament d'Agricultura dels Estats Units d'Amèrica, i foren adaptades pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i pel Departament d'Acció Climàtica. Com es pot veure la zona del Penedès majoritàriament ja hi està inclosa. La classe I és la que no presenta cap limitació per al seu ús agrícola, permet el conreu d'un ampli espectre de cultius, tenen una alta productivitat, són planers, i amb poc risc d'erosió i d'inundació. A l'altre extrem la classe VIII són els sòls no aptes pel conreu, i es limiten a usos paisatgístics,

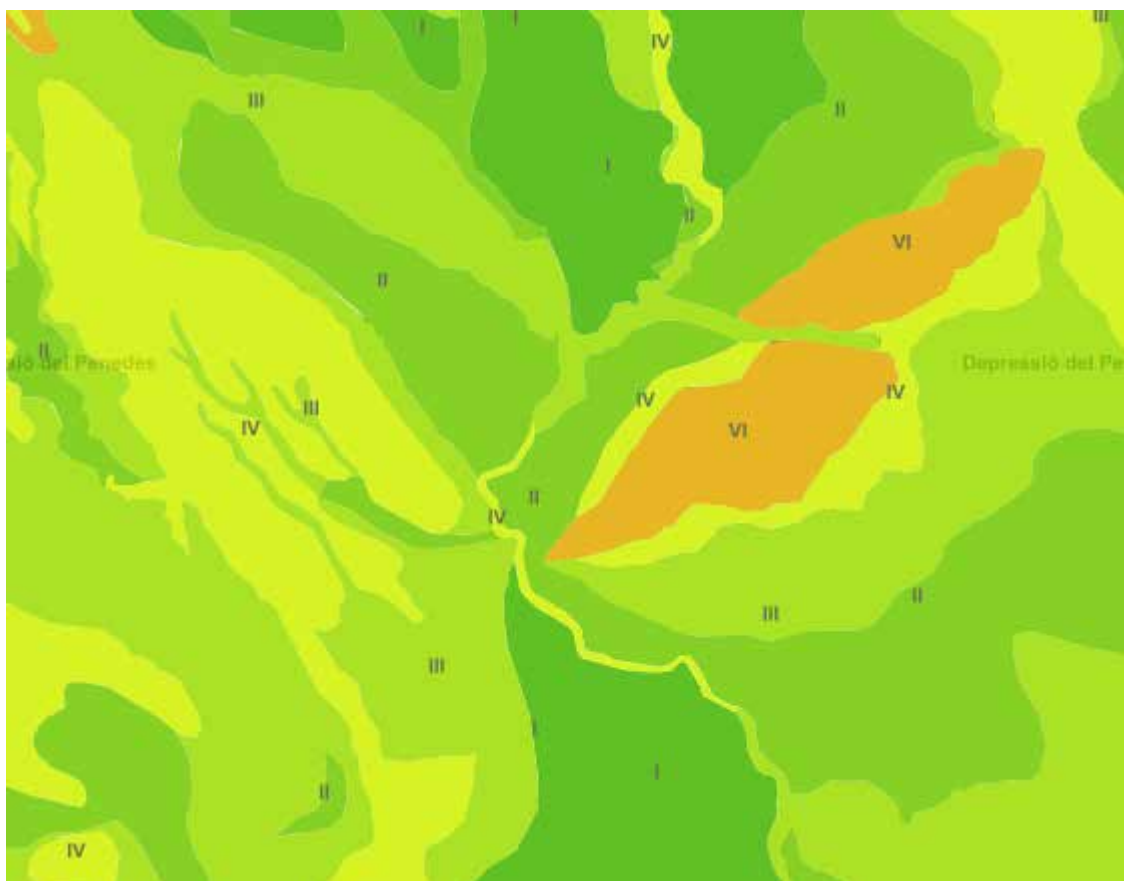
reserves naturals o reserves hídriques. Exemples d'aquests són les platges, lleres de rius o escombres de rius.

A tall d'exemple, en el següent gràfic, es pot veure un detall a l'entorn de la ciutat de Vilafranca del Penedès. I com es pot veure clarament, la majoria dels terrenys s'inclouen dins les classes II, III i IV. Només apareixen classes VI i VII a la part sud-est, que correspon als contraforts muntanyencs del Massís del Garraf –dins els municipis d'Avinyonet del Penedès i Olivella– i una petita part del nord-est, que són la muntanya de Sant Pau i el turó de Sant Pere –que conformen el límit entre els municipis de Vilafranca del Penedès i Pacs del Penedès.

Tot plegat demostra que per part de l'Administració ja es té clar quins sòls són els productius. Per tant, entenem que no cal establir més planejaments territorials o urbanístics per a concretar-ho. Només cal que les determinacions dels ja existents siguin el més amplis i laxes per adaptar-se a l'agricultura més moderna i tecnològica que pertoqui. Per que arribar a pensar que establint el monocultiu de la vinya “per Decret” és la solució miraculosa que salvarà i perpetuarà l'activitat agroalimentària del Penedès, està ben equivocada i té una visió molt miop.

No tot ha de ser vinya. Ha de ser possible al Penedès, com de vell antuvi hi ha hagut, terres de cereal –a principis del segle XVIII era una de les zones bladeres més importants de Catalunya–, fruiters o similars. Ha de ser possible l'adaptació del sector als temps futurs. I permetre, si escau, el creixement dels nuclis urbans, per a la implementació de nova població o nous polígons econòmics. No cal recordar, suposem, que la manca d'activitat econòmica d'un territori, i la manca de serveis, comporta, tard o d'hora, el seu despoblament. I dubtem que això és el que cerquen els promotors del “parc agrari del Penedès”.

La classificació del valor dels sòls agrícoles ja s'aplica, per exemple, per a la instal·lació de parcs solars o parcs eòlics –en ambdós casos de fins a 50 MW. Pel que fa als parcs solars, aquests no són possibles en tots aquells sòls agrícoles de classe I i II –excepte autoconsum o experimental. I en classes III i IV s'admet quan la superfície total dels projectes d'un municipi no superin el 10% del sòl agrícola de secà i el 5% del sòl agrícola de regadiu. Paràmetres fixats recentment –Decret Llei 5/2022 de 17 de maig– amb una modificació de l'article 9 del Decret Llei 16/2019 de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables.

27 de juny Dia de l'Empresa

L'Empresa agrària és la **columna vertebral** necessària per garantir uns aliments segurs i assequibles i per generar diversitat d'**activitat econòmica** dins l'àmbit rural.

Les activitats agrícoles, ramaderes i forestals són un important **sector econòmic**, com qualsevol altre, que requereix d'una política industrial similar a la de la resta de sectors econòmics.

És important que el conjunt del sector compti amb un **sistema legal i regulador** estable i que assegurï la seva sostenibilitat econòmica i mediambiental. Assegurar la sostenibilitat de l'agricultura és **assegurar el futur de l'alimentació**.

Només els països que tenen sectors agrícoles forts i econòmicament solvents, són capaços d'**invertir en millores tecnològiques** i processos amb un menor impacte mediambiental. Però per això cal ser creatiu, tenir visió de conjunt, i apostar per un sistema d'incentius que afavoreixi que el conjunt dels mercats agrícoles europeus siguin forts i sostenibles en les dues dimensions.

L'empresa agroalimentària ha de saber donar una resposta realista a les noves **necessitats socials** i a les específiques **condicions de mercat**. Aquesta actitud ha d'ajudar a reformar el desordenat i conflictiu marc legislatiu de l'activitat agrària, tant en matèria de territori com mediambiental.

Per poder exercir els lliures i legítims interessos del sector cal unes **garanties territorials** per poder-hi finançar una **empresa sostenible, viable i competitiva**.

S'ha d'aconseguir integrar amb normalitat dels coneixements de l'agroecologia i les ciències del paisatge agrari, al servei d'un desenvolupament econòmic, on el respecte al **medi ambient** esdevingui una **oportunitat** i no pas un impediment.

PEFC Catalunya fa una crida a la ciutadania a implicar-se activament en la campanya de prevenció d'incendis forestals

STOP AL FOC! TU EN TENS LA CLAU!

Treballem per protegir el bosc i ho fem pensant en les persones.

L'Associació Catalana Promotora de la Certificació Forestal, PEFC CATALUNYA, va sorgir l'any 2001, promoguda per 19 entitats vinculades al món forestal, integrada per propietaris forestals (públics i privats), indústries de transformació de la fusta i altres sectors com ara: consumidors, entitats conservacionistes, professionals, universitaris... L'Institut Agrícola és membre de la PEFC CATALUNYA

PEFC CATALUNYA és una associació privada sense ànim de lucre inscrita en el Registre d'Entitats de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya; compta per al desenvolupament de les seves funcions amb el suport de la Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi, i del Centre de la Propietat Forestal, qui col·labora en l'assistència tècnica.

El 15 de juny, com cada any, comença la prohibició de treballs forestals que generen restes vegetals, tret que es disposi d'una autorització expressa. Tota la cadena de valor del sector forestal és perfectament conscient de la importància de la prevenció dels incendis a Catalunya, tot i què els darrers anys han estat favorables gràcies a la poca superfície forestal afectada; aquesta situació pot canviar ràpidament per un descuit, un accident o una negligència, en qualsevol d'aquestes ocasions pot arribar a desaparèixer una gran part del patrimoni natural del país, provocant pèrdues milionàries, tant per a la propietat forestal com per al conjunt de la societat que es beneficia dels múltiples i valuosos serveis que ofereixen els boscos catalans.

La gestió forestal sostenible duta a terme pels propietaris públics i privats de poc servirà si els boscos acaben sent consumits pels incendis en poques hores. Els incendis forestals generen grans inconvenients a més de provocar la desforestació i pèrdua d'hàbitats i de biodiversitat, són també responsables del 20% de les emissions de diòxid de carboni que es produeixen a conseqüència de l'activitat humana.

Des d'aquest punt de vista, els membres de PEFC Catalunya volen fer una crida a la implicació activa de la ciutadania i a totes les institucions sobre la gran importància que té conscienciar-se i informar de la normativa de prevenció d'incendis forestals per tal de disminuir les conductes de risc.

No llenceu coets,
petards i/o focs d'artifici

No llenceu burilles
enceses ni llumins

No feu cremes
de residus al jardí

No utilitzeu barbacoes
no autoritzades

No deixeu escombraries
ni deixalles al bosc

Stop al foc! Tu en tens la clau!

Entre tots podem prevenir els grans incendis forestals!

L'INSTITUT AGRÍCOLA

CATALÀ DE SANT ISIDRE

*Associació d'Empresaris Agraris
des de 1851*

institutagricola.org
xarxanatura2000.com
ladrecera.com